

Examination of the Concurrence of the 11th Development Plan, the 2022 Annual Program and the MoNE 2019-2023 Strategic Plan in Terms of Education

Sultan Ganioglu (Teacher)

Ministry of National Education, Turkey

ORCID: 0009 0006 4472 6972

insurjans-renovatio@hotmail.com

Prof. Dr. Erdal Toprakçı

Ege University, Turkey

ORCID: 0000 0001 9552 9094

erdal.toprakci@ege.edu.tr

Abstract

The aim of this study is to investigate whether the MEB 2019-2023 Strategic Plan, the 2022 Annual Program and the 11th Development Plan are compatible with each other in terms of educational policies and strategies. The MEB 2019-2023 Strategic Plan, the 2022 Annual Program, and the 11th Development Plan were selected as data sources, and were obtained from the official websites of the relevant institutions. The study utilized a qualitative research design and document analysis method, where each document was examined individually to identify codes and themes. The opinions and recommendations of experts were also considered when identifying the codes and themes. The identified themes were categorized into six headings: "Access to Education, Institutional Structure, Infrastructure, Teaching Process, Holistic Development Process, and Guidance Services". Quantitative data was derived from the identified themes, and the frequency of each subject mentioned in each document was determined. The results revealed that the policies, measures, and strategies in the 11th Development Plan, the 2022 Annual Program, and the MEB 2019-2023 Strategic Plan were mostly compatible with the "Institutional Structure" theme. However, they were not in harmony with the themes of "Access to Education, Infrastructure, Teaching Process, Holistic Development Process, and Guidance Services". Although the MEB 2019-2023 Strategic Plan and the 2022 Annual Program both refer to the 11th Development Plan, the study identified a lack of alignment across all themes. The study recommends that the Strategy and Budget Department and the Ministry of National Education collaborate to ensure coherence across all themes when creating future plans and programs.

Keywords: Education, Annual program, MEB strategic plan, Development plan

*E-International Journal
of Pedagogogy*

Vol: 3, No: 2, pp. 23-42

Research Article

Received: 23/05/2023

Accepted: 21/07/2023

Suggested Citation

Ganioglu, S. ve Toprakçı, E. (2023). Examination of the concurrence of the 11th development plan, the 2022 annual program and the MEB 2019-2023 strategic plan in terms of education, *E-International Journal of Pedagogogy (e-ijpa)*, 3(2), 23-42. <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.113>

Extended Abstract

Problem: The compatibility of the 11th Development Plan, 2022 Annual Program, and the Ministry of National Education (MoNE) 2019-2023 Strategic Plan in terms of the education field is crucial as an indicator of whether a common step is being taken towards achieving the objectives and goals of education and development. The aim of the research is primarily "11. It is to reveal the compatibility of the Development Plan, 2022 Annual Program and the MEB 2019-2023 Strategic Plan in terms of education. Then, it is to explain this harmony with the themes of Access to Education, Infrastructure, Institutional Structure, Teaching Process, Holistic Development Process and Guidance Services.

Method: The research utilized a qualitative research approach based on document analysis. The study materials, which were the 11th Development Plan (SBB, 2023-a), 2022 Annual Program (SBB, 2023-b), and the Ministry of National Education (MEB) 2019-2023 Strategic Plan (MEB, 2019), were accessed from the official websites of the relevant institutions on April 2, 2022. The data for the research were collected through the examination of the 11th Development Plan, 2022 Annual Program, and MEB 2019-2023 Strategic Plan documents. Document analysis involves the analysis of written materials that provide information about the intended events and phenomena (Yıldırım & Şimşek, 2013: 217). According to Forster (1995), this method consists of five stages: accessing the documents, verifying the authenticity of the documents, understanding the documents, analyzing the data, and utilizing the findings (cited in Yıldırım & Şimşek, 2013). Since the study materials were accessed from the official websites of the relevant institutions, their authenticity is ensured. The collected data were subjected to descriptive and content analysis. Descriptive analysis encompasses an examination determined by the researcher, while content analysis refers to the analysis type determined by the document being examined. According to Yıldırım & Şimşek (2013), content analysis consists of stages such as coding the data, identifying themes, organizing codes and themes, describing and interpreting the findings. Therefore, the documents were read, and codes were identified based on the policies, measures, and strategies found in the study materials. Codes were derived through content analysis, and three data sources shaped the categories, so the codes were addressed within their respective categories, and common themes across all three data sources were named as "Access to Education, Infrastructure, Institutional Structure, Teaching Process, Holistic Development Process, Guidance Services," and these themes were considered within the categories. Yıldırım and Şimşek (2013) have pointed out that the validity and reliability of qualitative research differ from quantitative research. Guba and Lincoln (1982) suggested that instead of validity and reliability, the term "credibility" can be used in qualitative research, and credibility can be achieved through four criteria: believability, dependability, confirmability, and transferability. However, according to Creswell (2003), in a qualitative research study, at least one of these criteria should be addressed to ensure the accuracy of the findings. Throughout the research process, the codes and themes were developed in collaboration with the project consultant, long-term interaction was employed for credibility, and methods to reduce researcher biases were applied to ensure internal validity. The opinions of experts in qualitative and quantitative research methods were sought to establish reliability.

Findings (or Conclusions): When the 11th Development Plan is examined in terms of the education field, it can be observed that the measures related to the "Institutional Structure" theme have the highest percentage (39%), while the measures related to the "Access to Education" theme have the lowest percentage (9%). In the analysis of the 2022 Annual Program in the education field, it is seen that the measures related to the "Institutional Structure" theme have the highest percentage (41%), while the measures related to the "Access to Education" theme have the lowest percentage (3%). When the MEB 2019-2023 Strategic Plan is examined in terms of the education field, it is observed that the strategies related to the "Institutional Structure" theme have the highest percentage (34%), followed by the "Teaching Process" theme (22%). The strategies related to the themes of "Access to

Education" (11%), "Infrastructure" (11%), "Guidance Services" (11%), and "Holistic Development Process" (11%) are equal in percentage. Upon examining the data in the table, it can be concluded that the MEB Strategic Plan is compatible with the Development Plan except for the themes of "Teaching Process" and "Holistic Development Process." On the other hand, it is evident that the Annual Program and the Development Plan only exhibit compatibility in the themes of "Institutional Structure" and "Teaching Process," and they generally lack sufficient compatibility.

Suggestions: It is recommended to consider the measures in the development plan when preparing annual plans, and to create them by examining the measures in the previous period's annual programs from a developmental perspective. It is also advisable for the experts in the Strategy and Budget Directorate and the Strategic Planning Department of the Ministry of National Education (MEB) to take this study into account while conducting planning activities.

11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planının Eğitim Alanı Açısından Uyumunun İncelenmesi

Sultan Ganioglu

Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye
ORCID: 0009 0006 4472 6972
insurjans-renovatio@hotmail.com

Prof. Dr. Erdal Toprakçı

Ege Üniversitesi, Türkiye
ORCID: 0000 0001 9552 9094
erdal.toprakci@ege.edu.tr

Özet

Araştırmanın amacı eğitim alanı açısından 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019- 2023 Stratejik Planı'nın uyumluluğunu incelemektir. Araştırma nitel araştırma deseni temelinde doküman inceleme yöntemi ile yapılmıştır. Veri kaynağı olarak 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı temel alınmıştır. Belgelere ilgili kurumların resmi internet sitelerinden ulaşılmıştır. Her bir doküman ayrı ayrı incelenerek kodlar tespit edilmiş ve kodlardan da temalara ulaşılmıştır. Kodlar ve temalar belirlenirken alanında uzman kişilerin görüş ve önerileri dikkate alınmıştır. Bu temalar "Eğitime Erişim, Kurumsal Yapı, Alt Yapı, Öğretim Süreci, Bütünsel Gelişim Süreci, Rehberlik Hizmetleri" olmak üzere altı başlıkta toplanmıştır. Dokümanlardan elde edilen temalar nicel verilere dönüştürülmüş, her temanın her bir belge için ayrı ayrı değinilme yüzdesi hesaplanmıştır. Yapılan hesaplamalar sonucunda elde edilen bulgulara göre belgeler değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planında yer alan politika, tedbir ve stratejilerin en çok "Kurumsal Yapı" temasında uyumlu oldukları görülmüştür. Öte yandan "Eğitime Erişim, Alt Yapı, Öğretim Süreci, Bütünsel Gelişim Süreci, Rehberlik Hizmetleri" temalarında ise yeterince uyum içerisinde olmadıkları tespit edilmiştir. 11. Kalkınma Planının, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planına kılavuz belge niteliğinde olduğu düşünülürse; tüm temalarda uyumlu olmaları gerekirken, mevcut durumun böyle olmadığı görülmüştür. Bir sonraki plan ve programlar hazırlanırken Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı ilgili personellerinin koordineli çalışarak plan ve programları hazırlamaları önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Eğitim, Kalkınma planı, Yıllık program, MEB stratejik planı.

E-Uluslararası
Pedandragoji Dergisi

Cilt: 3, Sayı: 2, ss. 23-42

Araştırma Makalesi

Gönderi: 23/05/2023
Kabul: 21/07/2023

Önerilen Atıf

Ganioglu, S. ve Toprakçı, E. (2023). 11. Kalkınma planı, 2022 yıllık program ve MEB 2019-2023 stratejik planı'nın eğitim alanı açısından uyumunun incelenmesi, *E-Uluslararası Pedandragoji Dergisi (e-upad)*, 3(2), 23-42. <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.113>

GİRİŞ

Toplum, ortak bir geçmişten ortak bir geleceğe doğru yol alan iş birliği içindeki insanlardan oluşan yapı olarak tanımlanabilir. Toplum; bireylerinin ihtiyaçları eksenli isimlerle anılan kurumlar (sağlık, güvenlik, eğitim vb.) ve bu kurumların somutlaştığı örgütlerden (hastane, karakol, okul vb.) meydana gelir. En kapsayıcı kurum devlettir ve bu kurumların uyumla çalışmasından sorumludur (Toprakçı, 2017). Sosyal, siyasal, teknolojik ve ekonomik alanlarda gerçekleşen değişimler toplumları etkiler. Bunun için toplumun kalkınması ve olumlu yönde değişmesi için devletler planlar yaparlar. Plan ve planlama kavramlarına yönelik birçok tanım bulunmaktadır. Genç (2004)'e göre plan, içinde bulunulan nokta ile varmak istenilen nokta arasındaki boşluğu dolduran köprüdür. Öte yandan Özmantar (2011) bu köprüyü çevresel öğeleri de dikkate alarak inşa etme çabası olarak tanımlar.

Kalkınma, ülkelerin gelişmeleri için gerekli olan faktörlerin nasıl kullanılacağını ifade etmektedir. Türkiye'de Kalkınma Planlarının hazırlanması 1961 Anayasası ile hükme bağlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Kalkınma Planı (1. Beş Yıllık Kalkınma Planı) 1963-1967 yıl aralığını kapsamaktadır. 2005 yılını da kapsayacak şekilde hazırlanan planlar beş yıllık planlardır. Sadece 9. Kalkınma Planı 2007-2013 yıl aralığını kapsayarak 7 yıl geçerli kılınmıştır. Günümüzde 11. Kalkınma Planı uygulanmaktadır. 2019-2023 dönemini kapsayan 11. Kalkınma Planı, milletimizin temel değerlerinin ve beklentilerinin karşılanması, ülkemizin uluslararası konumunun ve halkımızın refah seviyesinin yükseltilmesi; eğitim hamlesiyle beşeri sermayenin, milli teknoloji hamlesi ile teknoloji ve yenilik kabiliyetinin artırılması hedeflenmektedir (Kalkınma Bakanlığı, 2019).

Sarıslan (1994) kalkınmayı, "bazı ekonomik göstergelerdeki artışı ifade eden ekonomik büyüme" kavramını içeren bir çerçevede "ekonomik göstergelerdeki artışların toplumu oluşturan değişik kesim ve bireylere dengeli dağılımını kapsayan ve toplumda bazı sosyokültürel değişimlere yol açan" bir süreç olarak tanımlayarak kalkınma ile birey arasındaki ilişkiye vurgu yapmıştır. (Akt. Toprakçı ve Bakır, 2019) Ülkelerin kalkınmalarının da belli bir plan dahilinde gerçekleşeceği göz önünde bulundurulursa, ülkelerin kalkınmalarını sağlayacak en önemli etkenlerin başında insan gelmektedir ve insan bu yönüyle iktisadi literatürde "beşeri sermaye" olarak isimlendirilmiştir. Kalkınma planlarının en önemli amaçlarından birisi eğitimin planlanmasıdır.

Kalkınma planları devletin tarımı, sağlığı, güvenliği vb. gibi bütün kurumlarını kapsar ve eğitim kurumu da bunlardan biridir. Dolayısı ile planlı bir eğitim sisteminin ülkenin kalkınması ile doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir. Adem (1981)'e göre eğitim planlaması, bireyin yeteneklerini açıkça tanımlanmış amaçlara uygun olarak geliştirmek, ülkenin kalkınmasını ve gelişimini destekleyecek eğitim imkanlarını tüm nüfusa ulaştırmak için uygulanan sürekli, yönetsel ve ekonomik bir süreçtir. Oakley ve Garforth, (1985)'a göre kalkınma; bulunulan durumdan ya da bir önceki konumdan hareket ederek, değişime girmeyi öneren dinamik bir kavram iken Geray (1991)'a göre ise bir ülkenin yapısal özelliklerinin olumlu yönde değişimidir (Akt. Tolunay ve Akyol, 2006). Bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere kalkınmanın gerçekleşebilmesi için beşeri sermayeye ihtiyaç vardır ve nitelikli beşeri sermayenin oluşturulması için de eğitim ön koşuldur. Bu sebeple eğitimin planlı olması, bu planın kalkınma planı ile ilişkili olması önem arz etmektedir.

Kalkınma planları ile ilişkili bir diğer önemli kavram yıllık programlardır. Kelime anlamıyla program; süreleri belirlemek, faaliyetlerin uygulanacağı yer ve zamanı, bunların kimler tarafından nasıl yapılacağını saptamaktır (Güçlü, 2003). Yıllık programlar, kalkınma planlarının adımlarının daha somut halini içeren hedeflerin olduğu alt plan olarak değerlendirilebilir. Ülkemizde 1996 yılından itibaren yıllık programlar yapılmıştır ve günümüzde bu programlar Strateji ve Bütçe Başkanlığı bünyesinde toplanmıştır. 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte bazı bakanlıklar tasfiye edilmiş, bütçe yetkisi Cumhurbaşkanına geçmiştir. Strateji ve Bütçe Başkanlığı yeni bir kurum olarak örgütlenmiştir. 2018 yılından bu yana her yıl Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından Yıllık

Program belirlenmektedir. En son yayımlanan 2022 Yıllık Programı, Kalkınma Planında yer alan hedeflerin yanı sıra program bütçe yaklaşımının gerektirdiği bağlantıları da içermektedir. Yıllık Programda "İstikrarlı ve Güçlü Ekonomi", "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik", "Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum", "Yaşanabilir Şehirler, Sürdürülebilir Çevre", "Hukuk Devleti, Demokratikleşme ve İyi Yönetişim" eksenlerinde ülkemizin kalkınması ve insanımızın refahının artışı temel amacı doğrultusunda belirlenen hedef, politika, tedbir ve performans göstergeleri yer almaktadır (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022). Öte yandan 2022 Yıllık Programı eğitim açısından incelendiğinde eğitimin kapsayıcı ve fırsat eşitliğine dayalı olması, eğitime erişim, bilişim ve teknoloji altyapısı, uzaktan öğretim, beceri temelli etkinlikler gibi konuların öne çıktığı görülmektedir. Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın 2022 Yıllık Programının hedeflerinden de anlaşılacağı üzere, planlanmış bir eğitimin bu hedeflere ulaşmanın olmazsa olmazı olduğu ve Kalkınma Planı ile uyumluluk göstermesi gerektiği görülmektedir.

Kalkınma planlarının bir ayağı da kapsanan kurumların kendi planlarını yapmasıdır. Bu plan stratejik plan olarak adlandırılmaktadır. Strateji, gelecek temelli belirsizlikleri ve bu belirsizliklerden kaynaklanan muhtemel riskleri en aza indirmek üzere bugünden hareketle alınan kararlar, belirlenen hedef ve amaçlara ulaştıracak yol ve yöntemlerdir. Johnsen (2016)'a göre stratejinin özü kurum içi kabiliyetleri çevreye uyarlayabilmektir. Aktan (2006) ise stratejiyi, geleceğe nasıl ve hangi yollardan ulaşılabileceğini gösteren genel bir planlama olarak tanımlamıştır. MEB 2019-2023 Stratejik Planı incelendiğinde öğrencilere kazandırılması hedeflenen birçok kazanım olduğu görülecektir. Kazanımlar planda "Bütün öğrencilere medeniyetin ve insanlığın ortak değerleri ile çağın gereklerine uygun bilgi, beceri, tutum ve davranışların kazandırılması; çağdaş normlara uygun etkili, verimli yönetim ile organizasyon yapısı ve süreçlerinin hakim kılınması; okul öncesi eğitim ve temel eğitimde öğrencilerin duyuşsal, bilişsel ve fiziksel olarak çok boyutlu gelişimlerinin sağlanması; öğrencileri ilgi, yetenek ve kapasiteleri doğrultusunda hayata ve üst öğretime hazırlayan bir orta öğretim sistemi ile toplumsal sorunlara çözüm getiren, ülkenin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasına katkı sunan öğrencilerin yetiştirilmesi; özel eğitim ve rehberlik hizmetlerinin etkililiğinin artırılarak bireylerin bedensel, ruhsal ve zihinsel gelişimlerinin desteklenmesi; mesleki ve teknik eğitim ve hayat boyu öğrenme sistemlerinin toplumun ihtiyaçları ve işgücü piyasası ile bilgi çağının gereklerine uygun biçimde düzenlenmesi; uluslararası standartlar gözetilerek tüm okullarımız için destekleyici bir özel öğretim yapısına geçilmesi" şeklinde sıralanmaktadır.

Alanyazında yukarıda değinilen kalkınma planı, yıllık program ve stratejik planların eğitim kavramsalı açısından incelendiği çalışmalar vardır. Türkiye'de kalkınma planları kapsamında yapılan eğitim planlarının analizi (Küçükler, 2012), Türkiye'nin kalkınma planlarında eğitim politikalarının değerlendirilmesi (Akça, Şahan ve Tural, 2017), 2023 eğitim vizyonu belgesiyle 11. Kalkınma planında eğitimle ilgili hedeflerin karşılaştırılarak değerlendirilmesi (Topal, 2021), Türkiye Cumhuriyeti kalkınma planları kapsamında eğitim yapılarının analizi (Aslan ve Yılmaz, 2021) gibi çalışmalar bunların bazılarıdır. Kalkınma planı, yıllık programı ve MEB stratejik planının uyumluluğunun incelendiği tek çalışma "10. Kalkınma planı, 2018 yılı programı ve MEB stratejik planının uyumluluğunun incelenmesi" (Toprakçı ve Bakır, 2019) çalışmasıdır. Bu araştırmada benzer içerik farklı bir dönem olarak MEB 2019-2023 Stratejik Planı, 11. Kalkınma Planı ve 2022 Yıllık Programının birlikte irdelendiği bir incelemeyi kapsamaktadır. İncelenen bu üç belgenin eğitim alanı açısından uyumluluğunun tespitinin, ülkenin kalkınma politikalarında belirlediği hedeflere ulaşması konusunda ipucu verebileceğine inanılmaktadır. Bu nedenle bu araştırma ile MEB 2019-2023 Stratejik Planı, 11. Kalkınma Planı ve 2022 Yıllık Programında eğitim faktörüne, uyumlu olmak adına, benzer oranlarda değinilip değinilmediğini tespit etmek, Toprakçı ve Bakır (2019)'ın çalışması ile bu çalışmanın karşılaştırılarak üzerinde çalışılan belgelerde eğitim alanı açısından herhangi bir iyileşme ya da tematik farklılaşma olup olmadığını gözlemlenmek, ileri dönemlerde hazırlanacak olan plan ve programlara eğitim alanı açısından kalkınmayı destekler nitelikte öneriler sunabilmek amaçlanmaktadır. Öte yandan bu çalışmanın kendinden sonraki çalışmalara katkı sağlayabileceği de düşünülmektedir.

Eğitim alanının bir ülkenin gelişmesine ve ilerlemesine öncülük eden en önemli alanlardan biri olduğu düşünülürse, bu alanda yapılan çalışmaların, planların, programların da ne kadar hassas olması gerektiği gerçeği yadsınamaz. Eğitim alanı ile ilişkili olan ya da olması muhtemel olan her türlü çalışmanın da birbirleri ile uyumlu olan, ortak hedef ve amaçları olan çalışmalar olması gerçeği ön görülmelidir. Hazırlanan her türlü plan ve programın da bu ortak hedefler doğrultusunda hazırlanıp hazırlanmadığına dair elimizde somut veriler bulunmamaktadır. Bu bağlamda mevcut plan ve programların incelenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planının eğitim alanı açısından uyumlu olup olmadıklarının araştırılması; eğitimin ve kalkınmanın amaç ve hedeflerine ulaşılması noktasında ortak adım atılıp atılmadığının bir göstergesi olarak önemlidir. Bu temelde araştırmanın amacı, öncelikle "11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planının eğitim alanı açısından uyumluluğunu" ortaya koymaktır. Sonra bu uyumu; Eğitime Erişim, Alt Yapı, Kurumsal Yapı, Öğretim Süreci, Bütünsel Gelişim Süreci ve Rehberlik Hizmetleri temaları eşliğinde açıklamaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmanın amacı; 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı'nın eğitim alanı açısından uyumluluğunun incelenmesidir. Bu doğrultuda veri toplama sürecinde araştırmanın problemine uygun olarak nitel araştırma temelinde doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır.

Çalışma Materyali

Araştırmanın çalışma materyalleri olan 11. Kalkınma Planına (SBB, 2023-a), 2022 Yıllık Programı (SBB, 2023-b) ve MEB 2019-2023 Stratejik Planına (MEB, 2019) 02.04.2022 tarihinde ilgili kurumların resmi internet sitelerinden ulaşılmıştır.

Veri Toplanması

Araştırmanın verileri 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı dokümanlarının incelenmesiyle toplanmıştır. Doküman incelemesi, hedeflenen olay ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217). Forster (1995)'e göre bu yöntemin uygulanması beş aşamadan oluşmaktadır. Bunlar; dokümanlara ulaşma, dokümanların orijinalliğini kontrol etme, dokümanları anlama, veriyi analiz etme ve kullanmadır (Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2013). Çalışma materyallerine ilgili kurumların resmi internet sitelerinden ulaşıldığı için orijinallikleri sağlanmış olmaktadır.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler betimsel ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Betimsel analiz çerçevesi araştırmacı tarafından belirlenen bir incelemeyi kapsarken; içerik analizi, çerçeveyi incelenen dokümanın belirlediği analiz türünü ifade etmektedir. Yıldırım ve Şimşek (2013)'e göre içerik analizi; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamalarından oluşmaktadır. Bu sebeple dokümanlar okunmuş, çalışma materyallerindeki politika, tedbir ve stratejiler temel alınarak kodlar tespit edilmiştir. Kodlar içerik analizi ile ortaya çıkarılırken üç veri kaynağı kategoriyi biçimlemiş ve kodlar bu kategorilerden alındığından ilgili kategorisinde ele alınmış ve üç veri kaynağında da var olan ortak başlıklar da "Eğitime Erişim, Alt Yapı, Kurumsal Yapı, Öğretim Süreci, Bütünsel Gelişim Süreci, Rehberlik Hizmetleri" temalar olarak adlandırılarak kategoriler de bu temalar içinde değerlendirilmiştir. Tablo 1 de söz konusu kod, kategori ve tema biçimlenişinin bir örneği gösterilmektedir.

Tablo 1. Plan, program ve stratejik plan kapsamında belirlenen kod, kategori ve temalar

Temalar	Kategoriler (Veri kaynakları)	Kodlar	İfadeler
Alt Yapı	11. Kalkınma Planı	Derslik inşası. Var olan binaların verimli kullanımı.	Yeni derslik yapımı planlamasında, derslik inşa edilmesi planlanan yerdeki diğer eğitim binalarının verimli kullanımı dikkate alınacak, atıl vaziyetteki eğitim binalarının kullanımı öncellenecektir.
	2022 Yıllık Programı	Derslikler. Teknolojiye ve standartlara uygunluk.	Eğitim yapıları teknolojiye ve çevreye uyumlu, güvenli, ekonomik, estetik, erişilebilir, standartları ve kalitesi yüksek bir mimaride tasarlanacaktır.
	MEB 2019-2023 Stratejik Planı	Fiziksel altyapının iyileştirilmesi.	Küçük onarım ve donatım hizmetleriyle okul ve kurumların fiziki imkânları ihtiyaçlar doğrultusunda iyileştirilecektir.

Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

İlgili dokümanlara bu belgeleri hazırlamaktan sorumlu olan kurumların resmi internet sitelerinden ulaşıldığı için orijinalikleri sağlanmış olmaktadır. Yıldırım ve Şimşek (2013), nitel araştırmaların geçerlik-güvenirliğinin nicel araştırmalardan farklı olduğunu belirtmişlerdir. Guba ve Lincoln (1982) nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlilik yerine inandırıcılıktan bahsedebileceğini, inandırıcılığın da 'inanırlılık, güvenilebilirlik, onaylanabilirlik ve aktarılabirlik' olmak üzere dört kriterle sağlanabileceğine değinmişlerdir. Bununla birlikte Creswell (2003)'e göre ise nitel bir araştırmada bulguların doğruluğunun kontrol edilmesi için bu kriterlerden en az biri belirtilmelidir. Araştırma süreci boyunca, kodlar ve temaların proje danışmanı ile birlikte oluşturulmuş olması, inandırıcılık için uygulanan uzun süreli etkileşim, araştırmacı ön yargılarını azaltma yöntemleri uygulanmış ve böylece iç geçerlilik sağlanmıştır. Nitel ve nicel araştırma yöntemleri konusunda uzman kişilerin görüşleri alınarak ve daha önce muadil çalışmayı yapan araştırmacının görüşleri alınarak ifadelerin koda dönüşümünde fikir birliği sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca bütün bir araştırma sürecinin kaydı gerçekleştirilmiş ve ham veriler ile analiz edilmiş veriler ayrı ayrı birer dosya olarak tek bir klasörde toplanmıştır. Bu şekilde denetleme yolu yöntemi (Houser, 2015; Streubert ve Carpenter, 2011) ile araştırmanın güvenirliliği ve onaylanabilirliğinin artırılması sağlanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümüne ilişkin toplanan verilerin sunumuna yer verilmiştir. Bulgular sunulurken nitel araştırmanın doğası gereği yer yer verilerden doğrudan alıntılar da paylaşılmıştır.

1- 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planının "Eğitim Alanı" Açısından Uyumluluğu

Genel olarak eğitim alanı açısından 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı isimli her bir dokümanda/kategoride hangi temaya kaç kodla (n) değinildiği Tablo 2 de

gösterilmiştir. Temalara yüzde (%) olarak ne oranda değinildiğini görmek için ise yüzdeler oluşturulmuştur.

Tablo 2. Veri kaynaklarında/kategorilerde temalara değinme sayıları ve yüzdeleri

Temalar	Kategoriler					
	11. Kalkınma Planı		2022 Yıllık Programı		MEB 2019-2023 stratejik planı	
	n	%	n	%	n	%
Eğitime Erişim	9	9	1	3	8	11
Alt Yapı	12	12	9	26	8	11
Kurumsal Yapı	39	39	14	41	25	34
Öğretim Süreci	11	11	4	12	16	22
Bütünsel Gelişim	19	19	4	12	8	11
Rehberlik Hizmetleri	10	10	2	6	8	11
Toplam	100	100	34	100	73	100

11. Kalkınma Planı eğitim alanı açısından incelendiğinde "Kurumsal Yapı" temasına ilişkin vurguların en çok (%39) olduğu, "Eğitime Erişim" temasına ilişkin vurguların ise en az (%9) olduğu görülmektedir. 2022 Yıllık Programı eğitim alanı açısından incelendiğinde "Kurumsal Yapı" temasına ilişkin vurguların en çok (%41) olduğu, "Eğitime Erişim" temasına ilişkin vurguların ise en az (%3) olduğu görülmektedir. MEB 2019-2023 Stratejik Planı eğitim alanı açısından incelendiğinde "Kurumsal Yapı" temasına ilişkin vurguların en çok (%34) olduğu, bunu "Öğretim Süreci" temasının (%22) izlediği; "Eğitime Erişim" (%11), Alt Yapı (%11), Rehberlik Hizmetleri (%11), Bütünsel Gelişim Süreci (%11)" temalarına ilişkin vurguların ise eşit olduğu görülmektedir.

Tablodaki veriler incelendiğinde; 'Öğretim Süreci' ve 'Bütünsel Gelişim Süreci' temaları haricinde MEB-SP'nin KP ile uyumlu olduğu görülmektedir. Öte yandan YP ile KP'nin sadece 'Kurumsal yapı' ve 'Öğretim Süreci' temalarında uyumlu oldukları; genel anlamda yeterince uyum göstermedikleri anlaşılmaktadır.

2- Uyumun Eğitime Erişim, Alt Yapı, Kurumsal Yapı, Öğretim Süreci, Bütünsel Gelişim Süreci ve Rehberlik Hizmetleri açılarından durumu

2.1 'Eğitime Erişim' Temasına göre 11. Kalkınma planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı'nın Uyumunu

Tablo 3'te de görülebileceği üzere 'Eğitime Erişim' teması en fazla 11. Kalkınma planında işlenmiş, onu sırasıyla MEB 2019-2023 Stratejik Planı ve 2022 Yıllık Programı izlemiştir. Bu manzaraya bakarak kalkınma planı ve stratejik planın birbiriyle uyumlu ancak her ikisinin yıllık program ile uyumunun düşük olduğu söylenebilir.

Eğitime erişim teması kapsamında her üç kategori kapsamındaki kodlara birer örnek aşağıda verilmiştir.

Tüm eğitim kademelerinde okullaşma ve tamamlama oranları artırılabilecek, devamsızlık oranları azaltılacaktır. (11. Kalkınma Planı)

Erken çocukluk eğitiminde 5 yaş zorunlu eğitim kapsamına alınacak, esnek zamanlı ve alternatif erken çocukluk eğitim modelleri oluşturulacaktır; bu amaçla ihtiyaç duyulan ilave derslikler yapılacaktır. (2022 Yıllık Programı)

Hayat boyu öğrenme programlarının niteliği geliştirilerek hayat boyu öğrenmeye katılım ve tamamlama oranlarının artırılması sağlanacak ve ülkemizde geçici koruma altında bulunan yabancıların çocuklarının eğitim ve öğitime erişim imkânları artırılabilecektir (MEB 2019-2023 Stratejik Planı).

Tablo 3. Eğitime Erişim temasına değinme sayıları (n), toplam tema sayıları ve yüzdeleri

Tema	Kategoriler (Veri kaynakları)	Kodlar	n	Toplam	%	
Eğitime Erişim	11. Kalkınma Planı	Zorunlu eğitim. Esnek zaman. Tekli eğitim. Okullaşmanın artırılması. Devamsızlığın azaltılması. Geçici korunan çocuklar. Okul yemeği uygulaması. Dezavantajlı bölgelere erişim. Özel eğitimin yaygınlaştırılması. Hayat boyu öğrenme.	9	100	9	
		2022 Yıllık Programı	Zorunlu eğitim. Esnek zaman.	1	34	3
		MEB 2019-2023 Stratejik Planı	Erken yaşta eğitim. Okullaşmanın artırılması. Devamsızlığın azaltılması. Fırsat eşitliği. Herkes eğitim. Hayat boyu öğrenme. Erişilebilir eğitim.	8	73	11
Toplam			18	207	8,69	

"Eğitime Erişim" teması okullaşma, fırsat eşitliği, dezavantajlı kişilerin ve grupların eğitim imkanları, eğitime ulaşım, özel öğretim imkanı gibi konuları içine almaktadır. 11. Kalkınma Planı; eğitim alanı ile ilgili 1 amaca bağlı 16 politika ve 79 tedbirden oluşmaktadır. Eğitim alanı açısından tüm tedbirler incelendiğinde "Eğitime Erişim" temasına değinilme oranı %9'dur. 2022 Yıllık Programı; 1 amaca bağlı 9 politika ve 20 tedbirden oluşmaktadır. Eğitim alanı açısından tüm tedbirler incelendiğinde "Eğitime Erişim" temasına değinilme oranı %3'tür. MEB 2019-2023 Stratejik Planı; 7 amaca bağlı 24 hedef ve 58 stratejiden oluşmaktadır. Eğitim alanı açısından tüm stratejiler incelendiğinde "Eğitime erişim" temasına değinilme oranı %11'dir. Veriler incelendiğinde "Eğitime Erişim" temasına yer verilme oranlarının aynı olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte MEB-SP'nin KP ile uyumlu olduğu ancak YP'de bu temaya yeterince yer verilmediği görülmektedir.

2.2 'Alt Yapı' temasına göre 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı'nın uyumu

Tablo 4' te de görülebileceği üzere 'Alt Yapı' teması en fazla 2022 Yıllık Programında işlenmiş, onu sırasıyla 11.Kalkınma planı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı izlemiştir. Bu manzaraya bakarak kalkınma planı ve stratejik planın birbiriyle uyumlu ancak her ikisinin yıllık program ile uyumunun daha düşük olduğu söylenebilir.

Alt yapı teması kapsamında her üç kategori kapsamındaki kodlara birer örnek aşağıda verilmiştir.

Yeni derslik yapımı planlamasında, derslik inşa edilmesi planlanan yerdeki diğer eğitim binalarının verimli kullanımı dikkate alınacak, atıl vaziyetteki eğitim binalarının kullanımı öncelenecektir. (11. Kalkınma Planı)

Teknolojiye erişimin sağlanması amacıyla okullara ağ altyapısı ve etkileşimli tahta kurulacaktır. (2022 Yıllık Programı)

Küçük onarım ve donatım hizmetleriyle okul ve kurumların fiziki imkânları ihtiyaçlar doğrultusunda iyileştirilecektir. (MEB 2019-2023 Stratejik Planı)

Tablo 4. Alt Yapı temasına değinme sayıları (n), toplam tema sayıları ve yüzdeleri

Temalar	Kategoriler (Veri kaynakları)	Kodlar	n	Toplam	%
Alt Yapı	11. Kalkınma Planı	Derslik inşası. İlave derslikler. Var olan binaların verimli kullanımı. Teknolojiye uyumlu, güvenli binalar. Tasarım atölyeleri. Beceri atölyeleri. Ağ alt yapısı. Etkileşimli tahta kurulumu. Barınma ihtiyacı. Konut yapılması. Verilerin işlenmesi. Yapay zekanın kullanımı. Dijitalleşme. Fiziksel yapının güncellenmesi.	12	100	12
		2022 Yıllık Programı	9	34	26
		MEB 2019-2023 Stratejik Planı	8	73	11
Toplam			29	207	14

"Alt Yapı" teması fiziksel ortamların sağlanması, ilave dersliklerin kurulması, mevcut dersliklerin yenilenmesi, uygulama alanlarının oluşturulması, teknolojik ekipmanların sağlanması ve gerekli ağ yapısının kurulması ile ilgili tedbir ve stratejileri kapsamaktadır. 11. Kalkınma Planının eğitim alanı açısından tüm tedbirleri incelendiğinde "Alt Yapı" temasına değinilme oranı %12'dir. 2022 Yıllık Programının eğitim alanı açısından tüm tedbirleri incelendiğinde "Alt Yapı" temasına değinilme oranı %26'dır. MEB 2019-2023 Stratejik Planının eğitim alanı açısından tüm stratejileri incelendiğinde "Alt Yapı" temasına değinilme oranı %11'dir. Veriler incelendiğinde "Alt Yapı" temasına yer verilme oranlarının aynı olmadığı görülmektedir. MEB 2019-2023 Stratejik Planında eğitime erişim temasına değinilme oranı, 11. Kalkınma planındaki değinilme oranı ile paralellik gösterirken; 2022 Yıllık Programında bu oranın yaklaşık iki katına çıktığı görülmektedir. "Alt Yapı" teması açısından MEB 2019-2023 Stratejik Planı, 11. Kalkınma Planı ile uyum göstermekte iken; 2022 Yıllık Programı değinilme oranını yaklaşık olarak ikiye katladığı için uyumlu olmadıkları görülmektedir.

2.3 'Kurumsal Yapı' temasına göre 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı'nın uyumu

Tablo 5' te de görülebileceği üzere 'Kurumsal Yapı' teması en fazla 2022 Yıllık Programında işlenmiş, onu sırasıyla 11.Kalkınma planı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı izlemiştir. Bununla birlikte yüzdeler birbirine yakın değerler olduğu için dokümanların birbirleriyle uyumlu oldukları söylenebilir.

Tablo 5. Kurumsal Yapı temasına değinme sayıları (n), toplam tema sayıları ve yüzdeleri

Temalar	Kategoriler (Veri kaynakları)	Kodlar	n	Toplam	%	
Kurumsal Yapı	11. Kalkınma Planı	Kalite sistemi. Özel yetenekli bireyler için bilim kurulu. İhtiyaca yönelik kurumsal güncellemeler. Veri tabanlı planlama ve yönetim sistemi. Belgelerin kullanımı. Okul gelişimi. Hesapverebilirlik. RAM yapısının güncellenmesi. Ölçme değerlendirme sisteminin geliştirilmesi. Kurum içi sermaye. Program, yönetim ve insan kaynaklarının yapılandırılması. Kurumsal kariyer rehberliği. Destek ödemeleri. Mevzuat düzenlemesi. Mesleki standartlarda güncelleme. Kadın üniversiteleri. YÖK'de çeşitlilik. Üniversitelerin tanınırlığının artırılması. Atama ve terfiye ilişkin kriterlerin güncellenmesi. YÖK kontenjanları. Kurum kapasiteleri. İhtiyaca görelilik. Eğitim istihdam bağlantısı. Mezunları izleme faaliyeti. YÖK kurumlarının çalışmalarının raporlanması. İzleme, denetim. Maddi ve sosyal hakların düzenlenmesi. Uluslararası tanınırlık. Nitelikli yabancı uyruklu akademisyen. Kurumsal kapasite.	39	100	39	
		2022 Yıllık Programı	Eğitimde kalite ve güvence. Tanıtım faaliyetleri. Kadın üniversiteleri. Akademik kapasite. Uluslararası tanınırlık. Doktorali sayısının artırılması. Dijitalleşme. YÖK kontenjanları. Kurum kapasiteleri. İhtiyaca görelilik. Eğitim istihdam bağlantısı. YÖK başarı puanının güncellenmesi. YÖK kurumlarının çalışmalarının raporlanması. Kurumsal kapasite.	14	34	41
		MEB 2019-2023 Stratejik Planı	Veriye dayalı planlama ve yönetim sistemi. Bilgi alma hakkı. İnsan kaynağı. Personel sisteminin geliştirilmesi. Ödüllendirme. Bütçe artırım. Finansman kaynağı çeşitlemesi. Planlama ve izleme sistemi. Denetleme faaliyetlerinin yapılandırılması. Hukuki iş ve işlemler. Erken yaşta eğitim için sistem. Yenilikçi uygulamalar. YÖK ile iş birliği. Özel yetenekli bireyler için kurumsal yapının iyileştirilmesi. Tanıtım faaliyetleri. Mesleki teknik eğitim sistemi. Uluslararası iş birliği.	25	73	34
Toplam			78	207	37,68	

Kurumsal yapı teması kapsamında her üç kategori kapsamındaki kodlara birer örnek aşağıda verilmiştir.

Yükseköğretim kurumlarının kontenjanları, sektörel ve bölgesel beceri ihtiyaçları, üniversitelerin kapasiteleri, arz-talep dengesi ve mevcuttaki programların asgari doluluk oranları dikkate alınarak belirlenecek; eğitim-istihdam bağlantısı güçlendirilecektir. (11. Kalkınma Planı)

Eğitimde kalite güvence sistemi oluşturulacaktır. (2022 Yıllık Programı)

Özel öğretim kurumlarındaki teftiş ve rehberlik çalışmaları öğrenmeyi geliştirme odaklı bir yapıya dönüştürülecek ve bürokrasi azaltılacaktır. (MEB 2019-2023 Stratejik Planı)

"Kurumsal Yapı" teması eğitim sisteminin kurumsal dinamiklerini, kurulları, protokolleri, eğitim süreçlerinin gelişimi için işleyen mekanizmaları, planlama ve yönetim sistemlerini, denetim sistemini, belge ve sertifikaların kurumlar arası geçerliliklerini, ölçme-değerlendirme ve rehberlik sisteminin kurumsal gelişim süreçlerini, yüksek öğretim sistemini, Bakanlık iş ve işlemleri gibi kurumsal kapasiteye dair her türlü konuyu kapsamaktadır. 11. Kalkınma Planının eğitim alanı açısından tüm tedbirleri incelendiğinde "Kurumsal Yapı" temasına değinilme oranı %39'dur. 2022 Yıllık Programının eğitim alanı açısından tüm tedbirleri incelendiğinde "Kurumsal Yapı" temasına değinilme oranı %41'dir. MEB 2019-2023 Stratejik Planının eğitim alanı açısından tüm stratejileri incelendiğinde "Kurumsal Yapı" temasına değinilme oranı %34'tür. Veriler incelendiğinde "Kurumsal Yapı" temasına yer verilme oranlarının aynı olmamakla birlikte birbirine yakın değerler olduğu görülmektedir. Dokümanların "Kurumsal Yapı" teması açısından birbirleri ile uyumlu oldukları görülmektedir.

2.4 'Öğretim süreci' temasına göre 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı'nın uyumu

Tablo 6' da görülebileceği üzere 'Öğretim Süreci' teması en fazla MEB 2019-2023 Stratejik Planında işlenmiş, onu sırasıyla 2022 Yıllık Programı ve 11. Kalkınma planı izlemiştir. Bu verilere bakarak kalkınma planı ve yıllık programın birbiriyle uyumlu olduğu ancak her ikisinin stratejik plan ile uyumunun daha düşük olduğu söylenebilir.

Öğretim süreci teması kapsamında her üç kategori kapsamındaki kodlara birer örnek aşağıda verilmiştir.

Tüm eğitim kademelerinde öğrencilerin matematik ve Türkçe yeterlilikleri artırılabilecektir. (11. Kalkınma Planı)

Eğitim Bilişim Ağı portalının içeriği öğretim programlarıyla uyumlu hale getirilerek zenginleştirilecek ve portalın etkin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. (2022 Yıllık Programı)

Ortaöğretimde öğrencilerin ilgi, yetenek ve mizaçlarına uygun esnek modüler bir program ve ders çözülmesi yapısına geçilecektir. (MEB 2019-2023 Stratejik Planı)

"Öğretim süreci" teması öğretim programlarının değişimini, gelişimini, güncel ihtiyaçlar doğrultusunda oluşturulması planlanan öğretim modelleri ile ilgili tedbir ve stratejileri; dezavantajlı birey ve gruplara uygun programların ve ders araç gereçlerinin sağlanması gibi konuları içermektedir. 11. Kalkınma Planındaki tüm tedbirler incelendiğinde "Öğretim Süreci" temasına değinilme oranı %11'dir. 2022 Yıllık Programındaki tüm tedbirler incelendiğinde "Öğretim Süreci" temasına değinilme oranı %12'dir. MEB 2019-2023 Stratejik Planındaki tüm stratejiler incelendiğinde "Öğretim Süreci" temasına değinilme oranı %22'dir. Veriler incelendiğinde "Öğretim Süreci" temasına yer verilme oranlarının aynı olmadığı görülmektedir. 2022 Yıllık Programında öğretim süreci temasına 11. Kalkınma planına benzer düzeyde değinilmiştir ve uyumlu oldukları görülmektedir. Öte yandan MEB 2019-2023 Stratejik planında öğretim süreci temasına 11. Kalkınma Planında değinilme oranının iki katı kadar değinildiği görülmüştür ve buna dayanarak MEB 2019-2023 Stratejik Planının 11. Kalkınma Planı ile uyum göstermediği görülmektedir.

Tablo 6. Öğretim Süreci temasına değinme sayıları (n), toplam tema sayıları ve yüzdeleri

Temalar	Kategoriler (Veri kaynakları)	Kodlar	n	Toplam	%
Öğretim Süreci	11. Kalkınma Planı	Esnek öğretim programı. Matematik yeterliliği. Türkçe yeterliliği. Matematik ve Türkçe programlarının güncellenmesi. EBA' nın içeriğinin artırılması. Bilimsel etkinliklere katılım. Laboratuvar kullanımı. Dil eğitimi. Mobil platformlar.	11	100	11
	2022 Yıllık Programı	Farklı eğitim modelleri. EBA'nın içeriğinin artırılması. Öğretim programlarının zenginleştirilmesi. Yabancı dil.	4	34	12
	MEB 2019-2023 Stratejik Planı	Öğretim programlarının güncellenmesi. Materyal geliştirme. Süreç yapılandırma. Yeterlilik temeli ölçme yapılması. Sosyal faaliyetler. Yabancı dil eğitiminin güncellenmesi. Modüler program. Esnek program. Bilginin uygulanabilirliği. Başarının artırılması. Nitelikli öğretim. Liselerle YÖK iş birliği. Ders çizelgelerinin güncellenmesi. Özel yetenekliler için öğretim süreci.	16	73	22
Toplam			31	207	14,99

36

2.5 'Bütünsel Gelişim Süreci' temasına göre 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı'nın uyumu

Tablo 7' de görülebileceği üzere 'Bütünsel Gelişim Süreci' teması en fazla 11. Kalkınma Planında işlenmiş, onu sırasıyla 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik planı izlemiştir. Bu verilere bakarak stratejik plan ve yıllık programın birbiriyle uyumlu olduğu ancak her ikisinin kalkınma planı ile uyumunun daha düşük olduğu söylenebilir.

Bütünsel gelişim süreci teması kapsamında her üç kategori kapsamındaki kodlara birer örnek aşağıda verilmiştir.

Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır. (11. Kalkınma Planı)

Öncelikli sektörler başta olmak üzere plan döneminde doktora mezun sayısı yıllık ortalama 15 bine çıkarılacaktır. (2022 Yıllık Programı)

Dijital becerilerin gelişmesi için içerik geliştirilecek ve bu kapsamda öğretmen eğitimi yapılacaktır.
(MEB 2019-2023 Stratejik Planı)

Tablo 7. Bütünsel Gelişim Süreci temasına değinme sayıları (n), toplam tema sayıları ve yüzdeleri

Temalar	Kategoriler (Veri kaynakları)	Kodlar	n	Toplam	%
Bütünsel Gelişim Süreci	11. Kalkınma Planı	Destek programları. Akademik başarı. Matematik yeterliliği. Türkçe yeterliliği. Hizmet içi eğitim. Öğretmenlik Meslek Kanunu. Yönetici eğitimi. Yöneticiliğin profesyonel meslek olması. Kariyer sistemi. Mesleki becerilerin geliştirilmesi. Yabancı dil öğretmenleri için hizmet içi eğitim. Öğretmenler ve yöneticilere teşvik edici yapıların kurulması. Hayat boyu öğrenme program çeşitliliği. Sosyal faaliyetler. Nitelikli insan gücü. Patent başvurusuna teşvik. Nitelige göre ücret. Sertifikalı eğitim. Akredite edilen derslere teşvik. Doktoralı sayısının artırılması. Nitelikli öğrenci.	19	100	19
	2022 Yıllık Programı	Nitelikli insan gücü. Uluslararası tanınırlık. Doktoralı sayısının artırılması. Nitelikli öğrenci.	4	34	12
	MEB 2019-2023 Stratejik Planı	Yabancı dil öğretmenleri için geliştirme faaliyetleri. Hizmet içi eğitim. Mesleki gelişim. Nitelikli insan gücü. Nitelikli lisansüstü öğrencileri.	8	73	11
Toplam			31	207	14,98

"Bütünsel Gelişim Süreci" teması; insan kaynağının gelişimi ile ilgili tedbirleri ve stratejileri, beşeri sermayeyi, toplumu oluşturan tüm bireylerinin donanımının artırılarak nitelik kazanmasına yönelik tedbir ve stratejileri, hayat boyu öğrenmeyi, nitelikli bir toplumun oluşturulmasını, mesleki ve teknik eğitimi, öğrenci niteliğini artırmaya yönelik akademik destek çalışmalarını, öğretmenlerin hizmet içi eğitimini ve benzeri konuları kapsamaktadır. 11. Kalkınma Planındaki tüm tedbirler incelendiğinde "Bütünsel Gelişim Süreci" temasına değinilme oranı %19'dir. 2022 Yıllık Programındaki tüm tedbirler incelendiğinde "Bütünsel Gelişim Süreci" temasına değinilme oranı %12'dir. MEB 2019-2023 Stratejik Planındaki tüm stratejiler incelendiğinde "Bütünsel Gelişim Süreci" temasına değinilme oranı %11'dir. Veriler incelendiğinde "Bütünsel Gelişim Süreci" temasına yer verilme oranlarının aynı olmadığı görülmektedir. 2022 Yıllık programının "Bütünsel Gelişim Süreci" temasına değinme oranı, MEB 2019-2023 Stratejik Planı ile hemen hemen aynı düzeydedir. Öte yandan 11. Kalkınma Planında "Bütünsel Gelişim Süreci" temasına daha fazla yer verilmiştir. 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planının bu temaya yeterince değinmediği görülmektedir.

2.6 'Rehberlik Hizmetleri' temasına göre 11. Kalkınma Planı, 2022 Yıllık Programı ve MEB 2019-2023 Stratejik Planı'nın uyumu

Tablo 8' de görülebileceği üzere 'Rehberlik Hizmetleri' teması en fazla MEB 2019-2023 Stratejik planında işlenmiş, onu sırasıyla 11. Kalkınma planı ve 2022 Yıllık Programı izlemiştir. Bu verilere bakarak stratejik plan ve kalkınma planının birbiriyle uyumlu olduğu ancak her ikisinin yıllık program ile uyumunun daha düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 8. Rehberlik Hizmetleri temasına değinme sayıları (n), toplam tema sayıları ve yüzdeleri

Temalar	Kategoriler (Veri kaynakları)	Kodlar	n	Toplam	%	
Rehberlik Hizmetleri	11. Kalkınma Planı	İhtiyaç haritaları. Taramalar. Özel eğitimin yaygınlaştırılması. Rehberlik hizmetleri standartlarının yükseltilmesi. Tanılama ve izleme merkezleri. Okul paydaşlarının etkileşimi. RAM hizmetleri. Aile rehberliği. Danışmanlık hizmetleri. Şiddeti önleme. Bağımlılıkla mücadele. Aile farkındalığı. İzleme faaliyetleri.	10	100	10	
		2022 Yıllık Programı	Rehberlik hizmetlerinin standartlarının yükseltilmesi. Kariyer rehberliği.	2	34	6
		MEB 2019-2023 Stratejik Planı	İzleme faaliyeti. Öğrenci psikolojisi. Rehberlik hizmetlerinin yapılandırılması. Özel eğitim hizmetleri. Özel yeteneklilerin tanınması.	8	73	11
Toplam			20	207	9,66	

Rehberlik hizmetleri teması kapsamında her üç kategori kapsamındaki kodlara birer örnek aşağıda verilmiştir.

Özel eğitime gereksinim duyan bireylerin tespiti için il bazlı taramalar gerçekleştirilecek ve ihtiyaç haritaları oluşturulacaktır. (11. Kalkınma Planı)

Mesleki ve teknik eğitimde kariyer rehberliği etkinleştirilecek; mesleki ve teknik eğitim liseleri ile meslek yüksekokullarının toplumdaki algısını güçlendirecek tanıtım faaliyetleri yürütülecektir. (2022 Yıllık Programı)

Özel yeteneklilere yönelik tanılama ve değerlendirme çalışmaları daha ileri seviyelere taşınacaktır. (MEB 2019-2023 Stratejik Planı)

"Rehberlik Hizmetleri" teması; öğrenciler için gerekli taramalar ve ihtiyaç haritaları, tanılama ve izleme üzerine yapılması planlanan çalışmalar, okulun tüm paydaşları arasındaki etkileşim, Rehberlik ve Araştırma Merkezi faaliyetleri, sağlıklı yaşam kültürü, kariyer rehberliği, özel öğretim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik faaliyetler gibi konuları kapsamaktadır. 11. Kalkınma Planındaki tüm tedbirler incelendiğinde "Rehberlik Hizmetleri" temasına değinilme oranı %10'dur. 2022 Yıllık Programındaki tüm tedbirler incelendiğinde "Rehberlik Hizmetleri" temasına değinilme oranı %6'dır. MEB 2019-2023 Stratejik Planındaki tüm stratejiler incelendiğinde "Rehberlik Hizmetleri" temasına değinilme oranı %11'dir. Veriler incelendiğinde "Rehberlik Hizmetleri" teması açısından, MEB 2019-2023 Stratejik Planı ile 11. Kalkınma Planı benzer değinme oranına sahip oldukları için uyumlu oldukları görülmektedir.

Ancak 2022 Yıllık Programının rehberlik hizmetleri temasına değinme oranı, 11. Kalkınma Planının değinme oranının yaklaşık olarak yarısıdır ve buna göre oldukça düşük düzeyde değinilmiştir. 2022 Yıllık Planında rehberlik hizmetleri teması ile ilgili tedbirlerin daha çok olması gerektiği görülmüştür.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada 11. Kalkınma Planının (KP), 2022 Yıllık Programı (YP) ve MEB 2019-2023 Stratejik Planının (MEB-SP) eğitim alanı açısından uyumluluk düzeyi araştırılmıştır. Yapılan analizler sonucunda "Eğitime Erişim, Alt Yapı, Kurumsal Yapı, Öğretim Süreci, Bütünsel Gelişim Süreci ve Rehberlik Hizmetleri" olmak üzere 6 tema üzerinde çalışılarak bulgular elde edilmiştir. Bu temalara ait sonuçlar aşağıda tartışılmıştır. Elde edilen bulgulara dayanarak yapılan değerlendirmelere göre, bundan sonra yapılacak olan benzer çalışmalar için öneriler sunulmuştur.

Araştırmanın ilk sonucu olan "Eğitime Erişim" temasına göre; KP ile MEB_SP'nin uyumlu olduğu ancak YP'nin KP ile uyumlu olmadığı görülmüştür. MEB-SP'de eğitime erişim temasına değinilme oranı, KP'deki değinilme oranına çok yakinken; YP'de bu oran oldukça düşüktür. Buna göre YP'de okullaşma, fırsat eşitliği, dezavantajlı kişilerin ve grupların eğitim imkanları, eğitime ulaşım, özel öğretim imkanı gibi konulara; KP'deki kadar yer verilmediği için aralarında yeterince uyum olmadığı söylenebilir. Bununla beraber [Toprakçı ve Bakır \(2019\)](#) eğitim alanı açısından 10. Kalkınma Planı, 2018 Yıllık Programı ve MEB 2015-2019 Stratejik Planını incelemeleri sonucunda, eğitime erişim teması açısından uyumlu oldukları tespitinde bulunmuşlardır. Elde edilen sonuçlardan yola çıkarak YP hazırlanırken hem KP'deki tedbirlerin gözetilmesi hem de önceki dönemlerin yıllık programlarındaki tedbirlerin, gelişimsel açıdan incelenerek oluşturulması ve Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nda ve MEB Stratejik Planlama'da görevli alan uzmanlarının bu çalışmayı dikkate alarak planlama yapmaları önerilebilir.

Araştırmanın ikinci sonucu "Alt Yapı" teması açısından; KP ile MEB-SP uyumlu iken YP için aynı uyumdan bahsedilememektedir. YP'de alt yapı temasına değinilme oranı KP'deki değinilme oranının yaklaşık iki katıdır. Bu durum YP'nin fiziksel ortamların sağlanması, ilave dersliklerin kurulması, mevcut dersliklerin yenilenmesi, uygulama alanlarının oluşturulması, teknolojik ekipmanların sağlanması ve gerekli ağ yapısının kurulması ile ilgili tedbirlere daha çok ağırlık verdiğinin bir göstergesidir. Kalkınma planlarının yıllık planlar ve kurumların stratejik planları için kılavuz niteliğinde olması göz önünde bulundurulursa, YP'de alt yapı temasına kalkınma planındakinden daha çok değinilmiş olması üst planlarda (KP ve MEB-SP) alt yapı öğelerine (gerçeği-pratiği) önem verilmediği söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü sonucu olan "Kurumsal Yapı" teması KP'de, YP'de ve MEB-SP'de en çok değinilen temadır ve çıkan oranlar birbirine çok yakındır, dokümanlar birbiriyle uyumludur. Kurumsal yapı merkezi ve mahalli her tip kurumun iş ve işleyişini, kurumsal dinamiklerin gelişimsel süreçlerini içeren, kavramsal anlamda kapsamı oldukça geniş bir temadır. Alanyazın incelendiğinde [Toprakçı ve Bakır \(2019\)](#)'ın 10. Kalkınma Planı, 2018 Yıllık Programı ve MEB 2015-2019 Stratejik Planında aralarındaki uyumun en çok olduğu bulgusuna ulaşılan tema yine kurumsal yapı temasıdır. Öte yandan [Toprakçı ve Yılmaz \(2014\)](#) eğitim sisteminin merkezîyetçi ve hiyerarşik bir yapıda olduğu, Avrupa Birliği ilerleme raporlarındaki analiz ve yorumların olumsuz olduğu bulgularına ulaşmış ve bu durumun da iletişim problemlerine ve aşırı bürokrasiye sebep olduğunu belirtmişlerdir. Bu temaya yoğun değinilmiş olması mevcut olumsuzlukların tamamen giderilmediği şeklinde de yorumlanabilir ve buna dayalı olarak da sonraki plan ve programlara etkisi azalacak şekilde sorunların çözülmesi için bugünden gayretli bir çalışmaya girişilmesi önerilebilir.

Araştırmanın dördüncü sonucu olan "Öğretim Süreci" temasına göre KP ile YP'nin uyumlu olduğu, MEB-SP'nin yeterince uyumlu olmadığı görülmüştür. "Öğretim süreci" teması öğretim programlarının değişimini, gelişimini, güncel ihtiyaçlar doğrultusunda oluşturulması planlanan öğretim modelleri ile ilgili tedbir ve stratejileri; dezavantajlı birey ve gruplara uygun programların ve

ders araç gereçlerinin sağlanması gibi konuları içerdiği ve bu alt temalar da doğrudan Milli Eğitim Bakanlığı'nı ilgilendirdiği için MEB_SP'de yüksek çıkması normal görülebilir. Öte yandan alan yazın incelendiğinde Toprakçı ve Bakır (2019)'ın benzer çalışmalarında aynı bulguya ulaşılmıştır. MEB 2015-2019 Stratejik planında da öğretim süreci temasına değinilme oranının 10. Kalkınma Planındaki değinilme oranından yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kalkınma Planlarının diğer programlar ve planlara kılavuz olması gerekliliği göz önünde bulundurulursa, KP'de eğitime dair maddelerin yetersiz kaldığı söylenebilir. 10. Kalkınma Planındaki bu eksikliğin 11. Kalkınma Planında giderilmediği görülmektedir. 12. Kalkınma Planında bu durumun göz ardı edilmemesi önerilebilir.

Araştırmanın beşinci sonucu olan "Bütünsel Gelişim Süreci" temasına göre YP ve MEB-SP'nin, KP ile uyumlu olmadığı görülmüştür. Bu tema; insan kaynağının gelişimi ile ilgili tedbirleri ve stratejileri, beşeri sermayeyi, toplumu oluşturan tüm bireylerinin donanımının artırılarak nitelik kazanmasına yönelik tedbir ve stratejileri, hayat boyu öğrenmeyi, nitelikli bir toplumun oluşturulmasını, mesleki ve teknik eğitimi, öğrenci niteliğini artırmaya yönelik akademik destek çalışmalarını, öğretmenlerin hizmet içi eğitimini ve benzeri konuları kapsamaktadır. MEB-SP'de mevcut temaya değinilme yüzdesinin en az KP'deki kadar olması gerekirken, durumun böyle olmadığı görülmektedir. Toprakçı ve Bakır (2019)'ın çalışmalarında; MEB 2015-2019 Stratejik Planı'nda "Bütünsel Gelişim Süreci" temasına değinilme oranının diğer belgelere göre daha çok olduğu, ancak 10. Kalkınma Planı ve 2018 Yıllık Programının "Bütünsel Gelişim Süreci" temasına değinilme oranının daha az olduğu tespitinde bulunmuşlardır. Eğitimin diğer kurumların merkezinde onları diğerlerinin bir ötekini etkileme oranından daha fazla etkileme oran ve olasılığına sahip olmasından dolayı (toplumun her yerinde okul bitirmiş insanlar vardır) bütünsel gelişimin anahtar rolünde olduğu ve bu bağlamda bütün plan ve programlarda eğitimin bu anahtar rolünün ön plana çıkarılması politika yapıcılara önerilebilir.

Araştırmanın son sonucu olan "Rehberlik Hizmetleri" temasında, KP ile MEB_SP'nin uyumlu olduğu ancak YP'nin uyumlu olmadığı görülmüştür. Rehberlik Hizmetleri teması; öğrenciler için gerekli taramalar ve ihtiyaç haritaları, tanılama ve izleme üzerine yapılması planlanan çalışmalar, okulun tüm paydaşları arasındaki etkileşim, Rehberlik ve Araştırma Merkezi faaliyetleri, sağlıklı yaşam kültürü, kariyer rehberliği, özel öğretim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik faaliyetler gibi konuları kapsamaktadır. Rehberlik hizmetleri eğitimin tüm paydaşlarını kapsadığı için MEB-SP'nin KP ile uyumlu olması beklenmektedir. Ancak bu temaya YP'nin değinme düzeyi yetersiz kalmıştır. Mevcut bulgular Toprakçı ve Bakır (2019)'ın çalışması ile kıyaslandığında, KP'de 10. Kalkınma Planına göre rehberlik hizmetleri temasına daha çok değinildiği, her iki araştırma da değinilme yüzdesinin en yüksek MEB Stratejik Planlarında olduğu görülmektedir. 2018 Yıllık Programında da YP'de olduğu gibi bu temaya yeterince değinilmemiştir. Yıllık Programlar planlanırken daha önce tespit edilen eksikliklerin giderilmesi yönünde çalışmalar yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Adem, M. (1981). Eğitim planlaması, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Araştırmaları Merkezi Yayın No 1, *Sevinç Matbaası, Ankara*.
- Akça, Y., Şahan, G. Ve Tural, A. (2017). Türkiye'nin kalkınma planlarında eğitim politikalarının değerlendirilmesi, *International journal of cultural and social studies (IntJCSS)*, e-ISSN: 2458-9381
[<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/388899> Erişim tarihi: 13.04.2022]
- Aktan, C. C. ve Yolu, G. K. (2006). Stratejik yönetim. [<http://www.canaktan.org/politika/kamuda-strateji/aktan-ppt/aktan-stratyonetim.pdf> Erişim tarihi: 21.04.2022]
- Altundemir, M. E. (2012). Kalkınma planlarından eğitime bakış: Kamusal mallar teorisi perspektifinden, *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 7(1),94-105.

- [<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/40402> Erişim tarihi:15.04.2022]
- Aslan, O. ve Yılmaz, M. (2021). Türkiye Cumhuriyeti kalkınma planları kapsamında eğitim yapılarının analizi, *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 4(1), ISSN: 2602-4632
[<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1713478> Erişim tarihi: 12.04.2022]
- Bettleheim, C. (1967). *Studies in the Theory of Planning*, Asia Publishing House, Bombay.
- Davidoff, P. ve Reiner, T. A. (1962). *A Choice Theory of Planning*, Journal of American Institute of Planning, (31), 331-338.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. California: Sage Publications.
- Ersoy, M. (2007). *Planlama kuramına giriş*, 9-13 [Erişim tarihi:10.05.2022 <http://www.melihersoy.com/wp-content/uploads/2012/04/9-340.pdf>]
- Friedman, J. (1987). *Planning in the Public Domain: From Knowledge to Action*, Princeton University, New Jersey.
- Genç, N. (2004).Yönetim ve organizasyon. Ankara: Seçkin yayıncılık, 91.
- Guba, E. G., ve Lincoln, Y. S. (1982). Epistemological and methodological bases of naturalistic inquiry. *Educational Communication and Technology Journal*, 30 (4), 233-252.
- Güçlü, N. (2003). Stratejik yönetim. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2).
[<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/77369> Erişim tarihi: 12.04.2022]
- Houser, J. (2015). *Nursing research: reading, using, and creating evidence*. (3rd ed.). Burlington: Jones ve Bartlett Learning.
- Işık, H. Ve Aypay, A. (2004). Eğitimde stratejik plan geliştirme sürecinde karşılaşılan sorunlar: Çanakkale ilinde yapılan bir inceleme, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*,24(3), 349-363. [<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/77310> Erişim tarihi: 12.04.2022]
- Johnsen, A. (2016). Strategic planning and management in local government in Norway: Status after Three Decades, *Scandinavian Political Studies*,39(4), 333-365.
- Küçükler, E. (2012). Türkiye’de kalkınma planları kapsamında yapılan eğitim planlarının analizi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20 (1), 9-26.
[<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/806913> Erişim tarihi: 13.04.2022]
- Levy, J. M. (1997). *Contemporary Urban Planning*, Prentice Hall, New Jersey.
- MEB-Milli Eğitim Bakanlığı (2019). MEB 2019-2023 stratejik planı. [http://www.meb.gov.tr/stratejik_plan/ Erişim tarihi: 2.04.2022]
- Özmantar, Z. K, (2011). Okullarda etkili stratejik plan hazırlama süreci: Bir eylem araştırması, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (4), 1389 -1421. [<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/223370> Erişim tarihi:12.04.2022]
- SBB-Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2023-a). 11. Kalkınma planı
[https://www.sbb.gov.tr/wpcontent/uploads/2021/12/On_Birinci_Kalkinma_Planı-2019-2023.pdf
Erişim tarihi: 2.04.2022]
- SBB-Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2023-b). 2022 yılı Cumhurbaşkanlığı yıllık programı.[<https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2021/10/2022-Yili-Cumhurbaskanligi-Yillik-Programi-26102021.pdf> Erişim tarihi: 2.04.2022]
- Streubert, H. J., ve Carpenter, D. R. (2011). *Qualitative research in nursing*. (5th ed.). Philadelphia: Lippincott Williams ve Wilkins.
- Tolunay, A. ve Akyol, A. (2006). Kalkınma ve kırsal kalkınma: Temel kavramlar ve tanımlar, *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, A(2),116-127.
[<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/195586> Erişim tarihi: 17.04.2022]
- Topal, M. (2021). 2023 Eğitim vizyonu belgesiyle 11. kalkınma planında eğitimle ilgili hedeflerin karşılaştırılarak değerlendirilmesi, *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 156-195
[<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1467558> Erişim tarihi: 17.04.2022]

- Toprakçı, E. ve Yılmaz G. (2014). Türkiye'ye yönelik ilerleme raporlarının eğitim başlığındaki tespitler ile MEB 2010-2014 stratejik planının karşılaştırılması. *Yeni Türkiye Dergisi*, Eğitim özel sayısı Mayıs-Haziran 2014 Yıl:10, Sayı:58, 355-370.
- Toprakçı, E. (2017). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Yayınları (3.Baskı)
- Toprakçı, E. ve Bakır, D. (2019). Eğitim alanı açısından 10. kalkınma planı, 2018 yılı programı ve MEB stratejik planı'nın uyumluluğunun incelenmesi, *Milli Eğitim Dergisi*,48 (222), 103-126.
[<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/725951> Erişim tarihi: 1.04.2022]
- Tortop, N. vd. (2016). *Yönetim Bilimi*,10. basım, Nobel Yayın Dağıtım.
- Ülsever, C. (2006). AB sürecinde eğitim. [İnternet: 6.04.2023] <http://www.hurriyet.com.tr/ab-surecinde-egitim-4388462>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, M. Ş. (2019). Stratejik yönetim anlayışının beş yıllık kalkınma planları çerçevesinde değerlendirilmesi, *Uluslararası Akademik Birikim Dergisi*, 1(1), 01-13.
[<https://akademikbirikimdergisi.com/index.php/uabd/article/view/7/24> Erişimtarihi: 11.05.2022]